

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 46947
Nom: Tecnologies d'Ajuda
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 3
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2276 - Màster Universitari en Educació Especial	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2276 - Màster Universitari en Educació Especial	TIC i Discapacitat	OPTATIVA

COORDINACIÓ

GALIANA SANCHIS JOAQUIN

RESUM

L'assignatura té per objecte donar a conèixer els recursos que ofereix la tecnologia per a l'atenció a alumnat que presenta discapacitat funcional o trastorns en l'adquisició del llenguatge o en l'audició. Per aqò, serà objectiu prioritari revisar el programari adaptat a aquest col·lectiu, desenvolupat per a la intervenció en dificultats en l'adquisició, comprensió o expressió normal del llenguatge parlat o escrit, en trastorns de la parla, la veu i de l'audició. Així mateix, s'analitzaran diferents ajudes tècniques que permeten la comunicació a alumnat que presenta dificultats que afecten a la comunicació oral, centrant-se en els Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació (SAAC).

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Coneixement d'ús d'ordinador i tindre sistema operatiu de Windows i el Microsoft Office.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'educació especial.

Buscar, gestionar i analitzar informació científicoprofessional, informes tècnics, d'investigació i/o d'avaluació sobre accions, processos i resultats educatius.

Col·laborar eficaçment amb equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i al desenvolupament col·lectiu.

Conèixer i comprendre els procediments d'investigació, avaluació i intervenció en l'entorn escolar en infants amb necessitats específiques de suport educatiu.

Conèixer les aportacions de les tecnologies d'ajuda, els programes d'autor i els sistemes de comunicació alternativa i/o augmentativa.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de l'educació especial, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Dissenyar i gestionar procediments d'avaluació i intervenció en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu.

Tenir un compromís actiu amb la no-discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a les tecnologies d'ajuda.

Tecnologies d'ajuda. Concepte i classificació. Les ajudes tècniques en el desenvolupament personal i social de la persona amb discapacitat. Conceptes relacionats. Catàlegs d'ajudes tècniques.

2. Accessibilitat a l'entorn físic

Accessibilitat a l'entorn físic. Productes de suport per a la vida diària. Productes de suport per a la mobilitat personal. Ajudes tècniques per a l'oci i temps lliure. Ajudes tècniques per a la manipulació i control de l'entorn. Sistemes alternatius i augmentatius d'accés a la informació de l'entorn.

Societat de la informació: exclusió i bretxa digital. Normativa sobre accessibilitat universal. Accessibilitat web: disseny per a tots. Directrius d'accessibilitat. Ajudes tècniques per a l'accés a l'ordinador. Recursos

3. Accés a la informació digital.

del sistema. Productes de suport per a alumnes amb discapacitat motora. Ajudes tècniques per a persones amb discapacitat visual: tiflotecnologia. Ajudes tècniques per a alumnes amb discapacitat auditiva.

4. Sistemes Augmentatius i Alternatius de Comunicació

SAAC: Concepte i classificació. Usuaris de SAAC. SAAC sense Ajuda: característiques fonamentals. SAAC amb ajuda: característiques. Suports per a SAAC amb ajuda: tipologia. Selecció d'un SAAC. Llenguatge oral i SAAC. Aprenentatge inicial. Selecció del vocabulari. Estratègies d'ensenyament. Llenguatge espontani. Generalització dels aprenentatges. Ampliació de vocabulari. Construcció de frases. Habilitats de conversa.

5. Tecnologies per a la (re)habilitació i l'aprenentatge.

Tecnologies per a l'estimulació sensoriomotriu. Tecnologies per a la rehabilitació del llenguatge i la parla. Tecnologies per a l'ensenyament i aprenentatge d'àrees instrumentals. Tecnologies per a les tablets.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	30,00
Total hores	30,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	10,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	14,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	54,00

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa

- Treball en aules específiques

- Aprenentatge basat en problemes
- Tutoria Acadèmica
- Treball en grup i cooperatiu
- Exposició, debat i coordinació

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura considerarà les àrees següents:

Lliurament de treballs individuals sobre els continguts de cada tema: 40%

Lliurament de treballs grupals sobre els continguts de cada tema: 40%

Autoavaluació individual: 10%

Supervisió del treball individual i grupal en les sessions: 10%

s: 10%

BIBLIOGRAFIA

- Delgado, Clara Isabel (2012) Mi comunicador de pictogramas. Serie Tecnología y Comunicación, nº 1. CEAPAT IMSERSO. Disponible en: http://www.ceapat.es/InterPresent1/groups/imserso/documents/binario/mcomu_pictogramas.pdf
- García Ponce, Jesús (coord.) Accesibilidad, educación y tecnologías de la información y comunicación. Serie Informes, nº 17. CNICE. Ministerio de Educación y Ciencia. Disponible en <http://ares.cnice.mec.es/informes/17/index.htm>

- Hurtado, Mª Dolores y Soto, Fco. Javier (Coords.)(2005) Tecnologías de ayuda en contextos escolares. Servicio de Publicaciones y Estadística. Consejería de Educación y Cultura. Region de Murcia. Disponible en http://diversidad.murciaeduca.es/tecnoneet/docs/tecnologia_de_ayuda_1.pdf
- Olayo, J.M. (2010). Sistemas aumentativos y alternativos de comunicación. IMSERSO (2005). ¿Pregúntame sobre accesibilidad y ayudas técnicas. Disponible en: <http://imserso.es/InterPresent1/groups/imserso/documents/binario/preguntame.pdf>
- Arnaiz, P.; Gracia, Mª D. y Soto F.J. (Coords.) (2017) Tecnología accesible e inclusiva: logros, resistencias y desafíos. Murcia: Consejería de Educación, Juventud y Deportes. <http://diversidad.murciaeduca.es/publicaciones/tecno2017/>
- Galiana Sanchis, Joaquín; Galisteo del Valle, Antonio ; García Villalobos, Julián ; Gastón López, Elena ; González Rus, Gaspar ; Guerra Álvarez, Antonio ; Herrera Tobaruela, Ana ; López Álvarez, Setefilla ;López Moreno, Francisco ; Martínez Martínez, Francisca ; Ramos Chofle, Juan ; Soto Pérez, Francisco Javier; Velasco Fernández, RubénUtilización de las TIC en alumnos con necesidades específicas de apoyo educativo (NEAE). Diagnóstico y diseño de aprendizaje y evaluación. <https://sede.educacion.gob.es/publivena/utilizacion-de-las-tic-en-alumnos-con-necesidadesespecificas-de-apoyo-educativo-neae-diagnostico-y-diseno-de-aprendizaje-y-evaluacion/educacionespecial-y-compensatoria-tecnologias-de-la-informacion-y-de-las-comunicaciones/22204>
- Martínez, I. M. (2022). Educación inclusiva a través de las TIC. Editorial Inclusión.
- Chávez, C. T. Q. (2024). Integración de tecnologías de la información y la comunicación en el proceso de enseñanza-aprendizaje de entornos virtuales de aprendizaje. *Didasc@lia: Didáctica y Educación*, 15(1), 418-448.
- González Gálvez, N. (2023). Educación y discapacidad visual en España.
- Zaparaín, F., & Banyuls, F. La superación de las barreras a la discapacidad desde el proyecto arquitectónico. Libro de actas, 69.
- Álvarez-Castellanos, M. L. y otros (2002): B. Schaeffer: Un camino para la comunicación, una alternativa al habla. En J. M. García y otros (coords.). *Discapacidad Intelectual, desarrollo, comunicación e intervención*. Editorial C.E.P.E.
- Calvo Rodríguez, A.R. y Carrillo Gallego, M. (2004). Proceso de recuperación de la dislexia fonológica. En *Tecnología, Educación y Diversidad: retos y realidades de la inclusión digital. Reflexiones sobre la brecha digital y la educación (Actas del Congreso Internacional*

TECNONEET2004). (Comp.) (pp.413-417). Murcia: Consejería de Educación y Cultura

- GÓMEZ, M. y otros (2002): Diccionario Multimedia de Signos Schaeffer: un instrumento de apoyo para las necesidades especiales en el área de comunicación y lenguaje. En F.J. Soto y J. Rodríguez (coords.). Las nuevas tecnologías en la respuesta educativa a la diversidad. Murcia: Consejería de Educación y Cultura.
- Onrrubia, E., y Sánchez, O. (2006) Sordera y Nuevas Tecnologías. Monográfico Observatorio Tecnológico. Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Disponible en <http://recursostic.educacion.es/observatorio/web/es/component/content/article/391-monograficosordera-y-nuevas-tecnologias>
- Pérez de la Maza, L. (2002). Programa de Estructuración Ambiental por Ordenador para personas del espectro autista: PEAPO. En F.J. Soto y J. Rodríguez (coords.). Las nuevas tecnologías en la respuesta educativa a la diversidad. Murcia: Consejería de Educación y Cultura.
- Tárraga, Raúl (2012). Estudio de caso: adaptaciones de acceso al currículum en un alumno de educación infantil con parálisis cerebral. En Revista Didáctica, Innovación y Multimedia, núm. 22
- <https://diversidad.murciaeduca.es/tecnoneet/congresos.php> <http://diversidad.murciaeduca.es/publicaciones/tecno2017/contenido.html> <http://ares.cnice.mec.es/informes/18/contenidos/indice.htm> <http://xigasanchis.blogspot.com/> <http://www.educacontic.es/blog/recursos-tic-para-necesidades-educativas-especiales> <https://www.educa2.madrid.org/web/albor> <http://stellae.usc.es/red/blog/view/35020/las-tic-y-las-necesidades-educativas-especiales-nee> <https://es.slideshare.net/santiagoortiz/necesidades-educativas-especiales-presentation> <http://revistes.ub.edu/index.php/der/article/viewFile/11331/pdf> <https://idus.us.es/xmlui/handle/11441/51500> <http://revistas.um.es/rie/article/view/240351/205771> <http://revistas.upcomillas.es/index.php/padresymaestros/article/view/6686/6485> <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5772407>
- Molero-Aranda, T., Cantabrana, J. L. L., Vallverdú-González, M., & Cervera, M. G. (2021). Tecnologías Digitales para la atención de personas con Discapacidad Intelectual. RIED. Revista Iberoamericana de Educación a Distancia, 24(1), 265-283.
- Graván, P. R., & Cerero, J. F. (2022). La formación en TIC y discapacidad de los centros de recursos y de atención al estudiante universitario de Sevilla. In La tecnología educativa como eje vertebrador de la innovación (pp. 235-245). Ediciones Octaedro.
- Sánchez, B. H., García, J. C. S., & Cedeño, G. G. (2021). Uso y presencia de las tecnologías en las personas con discapacidad intelectual y del desarrollo. Herramientas digitales en tiempos de crisis. Revista INFAD de Psicología. International Journal of Developmental and Educational Psychology., 1(1), 137-150.

